

VARY GYULA
őrnagy

LÖKIKÉPZÉS NAGY HIDEGBEN ÉS MAGAS HÓBAN

Mivel a hadműveletek télen is a terepen zajlanak le, nem készülhetünk a téli harcra is csak szobaoktatással. Tavasszal sem pótolhatjuk a télen elmulasztottakat. Ezért a lökiképzést télen is a *terepen hajtsuk végre*.

A hideg csak megnehezíti, de nem akadályozza meg a lökiképzést.

A tél hatalmát meg kell törnünk, ezáltal *megedzödünk* és olyan *alképzési felsőbbiségre* teszünk szert, melynek segítségével még erősebb ellenlenséggel szemben is sikerrel harcolhatunk.

I. A hideget:

1. helyes és célszerű öltözködéssel;

2. *hideghez való szoktatással*, a szabadban való gyakori *mozgással*;

3. az *egészségügyi rendszabályok* betartásával;

4. ka'óriadás, *kiadós élelmezéssel* tehetjük ártalmatlanná.

Nem céloim, hogy a fent leírtakat ebben a munkában részletezzem, csak annyit említek meg, hogy ha a hideg időjáráshoz folyamatosan *rászoktatjuk* magunkat és csak időnkint térünk be zárt helyre, melegedés vagy szobaoktatás miatt — akkor a foglalkozási idő nagyrészt *terepen tölthetjük* és lökiképzésre is hasznosan felhasználhatjuk.

A hó akadályozó jellegét megszüntethetjük, ha hócsatával, havon való birkózással a *legénységgel megszerettetjük a havat*.

Kitaposott vagy letakarított területet is létesítsünk a kiképzésben, de ne hanyagoljuk el a havas terepet.

Ha oktatás közben észrevevesszük, hogy az emberek topognak, nyújtunk nekik *mozgási lehetőséget*, hogy a fázás ne vonja el figyelmüket.

II. Az *előkészítő lökötést* tén is jóformán zavartalanul folytathatjuk. Sok mozgással járó kis gyakorlatokkal és hóbabda alkalmazásával a lökötés anyagát könnyen *szemléltetővé* tehetjük.

Például a *mozgó célok* eltávolításának oktatásához az alábbi kis gyakorlatot jól felhasználhatjuk:

A *gyakorlat megszervezése*:

a) 8—10 újonc négy lépés távval egy sorban feláll és egy csomó hóbabdat készít.

b) A dobókka! párhuzamosan 2—3 honvédet először 20, majd 40 lépésnyire; mindkét esetben először lépésben, majd futásban vonulassunk el.

Végrehajtás: A dobók közül 1—2 újonc „tűz“ alá veszi az elvonulókat.

Ezzel a gyakorlattal az oktató az *előretartás szükségességét*, a mozgó cél *sebességének, távolságának befolyását* szemléltetően magyarázhatja.

Ugyanilyen kis gyakorlattal szemléltetően oktathatjuk:

a) lapos és meredek röppályájú fegyverek egymást kiegészítő hatását;

a) pásztázást, szórást, stb.

A *távbecslés* rendes mederben folyhat. A jelzőket lehetőleg sítalpon vagy hósarun küldjük ki.

Kevés magyarázat, élénk végrehajtás legyen a módszer.

III. *Pontos tüzelés* csak az *időjárási viszonyok befolyásával* számoló és különböző távolságokra végrehajtott *lőkiképzés sulykolásszerű* begyakorlásával érhető el.

1. A nagy *hidegben* a levegő sűrűsége nagyobb, ezért a *röppálya rövidebb* lesz. Ilyen esetben helyesbíteniünk kell az irányzéken.

A *helyesbítés mérvét* a puska lösszerre vonatkozólag az alábbi táblázat tartalmazza:

Lőtávolság m-ben	Hőmérséklet C°-ban			
	— 5°	— 15°	— 25°	— 35°
	Irányzékot növeljük			
100	—	½	½	½
600	—	½	½	½
700	½	½	½	1
800	½	½	1	1

2. A *szórás* okait a lövőtávolság sorolja. Különböző távolságoknak megfelelően megállapítja a szórás adatait táblázatokba foglalva. Megemlíti, hogy a szórás egyik oka a *hőmérséklet* különbözőségének befolyása.

A megadott adatok általános támpontul szolgálnak. A gyakorlati tapasztalat is mutatja, hogy ugyanazon lövőnek ugyanazon fegyverből lőtt szórása eltéréseket mutat, ha azokat különböző hőmérsékleti viszonyok között lőtte.

A szórás hidegben rendszerint megnagyobbodik, a lövő fázik, megmerevedett kezével a fegyver átmarkolása és vállhoz szorítása nehezebb. A nagy fehér hófelületek vakítanak. A fegyver és a lőszer is zúzmarás, fagyott, kezelése nehezebb, stb.

A felsorolt okokat a *hideghegyszoktatással* és *sulykolással csökkenthetjük*, de teljesen nem szüntethetjük meg.

A tűzvezetőnek és a lövőnek (irányzóknak) ismernie kell a *hideg befolyását a szórásra*. Ez a szórás puskánál kb. 30 százalékkal; golyószórónál 20 százalékkal; géppuskánál 5—10 százalékkal nagyobb, mint a fagypont felüli hőmérsékletben végrehajtott lövésnél. Tehát nagy *hidegben több lőszer* kell a cél leküzdéséhez.

IV. Nehéz helyzet elé állítanak bennünket a téli viszonyok a *lövészetek* megrendezésénél.

1. Iskolalövészetet általában 8 h 30—14 h-ig, a legmelegebb napszakban kívánatos megtartanunk. A lövészet kezdete előtt lényeges:

- a) a *napi viszonylat* megállapítása,
- b) a kesztyűben való töítésnek, célzásnak és billentyűcsattantásnak *begyakoroltsága*,
- c) az ujjak meggémberedésének meggátlása (melegedőszoja, vagy tűz).

2. Bővebben kitérek a *terepen lefolytatandó* és a *harcszerű lögyakorlatokra*.

A 20 fokos hideg és a félméteres hó a harc minden mozzanatát befolyásolja. A vezetés új nehézségek elé kerül, a csapat igénybevétele fokozódik.

Sík helyen általában egyforma magasságú a hóréteg. A hegyoldalak hómagasságát a szél és a világtájak határozzák meg. A völgyekben és a teknőben mindig magas, a hegytetőkön és a gerinceken alacsonyabb a hó.

a) *Mozgásra* csak *oszlopalakzatok alkalmasak*. Így használható ki legjobban a kitaposott útból származó előny. Az élen haladókat váltjuk, a tüdő pihentetéséről pedig több rövid pihenővel gondoskodjunk.

b) Nagy hóban a támadást is csak *lépésben* hajthatjuk végre, igaz, hogy a szökélés végén a harcos *rejtőzést* talál a nagy hóban.

c) Mély hóban minden elővigyázat mellett is hó megy a puskák csövébe. Ilyen puskákkal azután tüzelnünk nem szabad, mert *csődudor* keletkezik. A csövet azonnal tisztítsuk meg a belekerült hótól.

A vastag hótakaró miatt csak térdelve, vagy fa mögül állva lehet tüzelni. Ez csökkenti a puskából leadott tűz értékét.

d) A *golyószórónál* nem lesz olyan könnyen havas a cső, mint a puskánál. A golyószóró az alacsony villaállványról nehezen tüzel. Besüllyedés ellen „T” alakú *deszkaállványt* készítsünk a lábak alátámasztására.

e) Géppuskával is többnyire előre elkészített *állványról tüzelünk*. Ha a hótakaró nem nagyon magas, úgy is tüzelhetünk, hogy a tüzelőállások alatt a havat kiássuk, ilyenkor a kilövés irányából is el kell távolítanunk a havat. Fagyott talajon vigyáznunk kell, hogy a géppuska ne ugráljon. Fagyott homokba a tűzfegyverek jól berázódnak.

A tüzelőállásokat mindig gondosan *válasszuk meg* és alaposan *rejtjük*.

f) Gyakorolnunk kell a tüzelést *síró*l is minden testhelyzetben. Ha sível vagyunk, *támasztéknak* a levetett síléceket is jól használhatjuk. 75. H. Gy. Pk. 37. o.

3. A célok *távolságának becslését* megnehezíti, hogy a nap irányában alig látunk valamit, annyira vakít a hó csillogása, a többi irányokban a végtelen, egyhangú hómező alig ad támpontot a távolságra.

A *tűzvezetés* is igen nehéz, mert bár a célok felderítése könnyű, mert a fehér hóban minden alak (célábla) még nagy távolságban is élesen kirajzolódik, de a *belövést* és a lövés *megfigyelését* a magas hó erősen akadályozza.

A mély hó e nyeli a lövedéket és porzást sem ad, illetőleg az nem látszik. Ezért *peremvonatra*, vagy olyan helyre kell belőnünk magunkat, ahol kisebb a hó és a fagyott földre vágódó lövedék felporozza az alacsonyabb hóréteget.

A belövést eredményesen végrehajthatjuk még *bokorcsopontra*, vagy *erdőszélre*, mert a fákról lehulló hó pontosan mutatja a becsapódás helyét.

A belövés adatait így is csak a belövési hely közelébe tudjuk átvinni és a célban becsapódást nem láthatunk.

Valóságos esetben az ellenség magatartása szolgál támpontul a tűzhatásra.

Belövésnél jól alkalmazhatjuk a *belövőtöltényt*, vagy a *nyomjelző töltényt*.

Aknavetőknél nem mutatkozik ez a nehézség, sőt a becsapódás a nagy hóban jól kirajzolódik. •

Lövészeteknél legyünk különös tekintettel a *célmozgató berendezésekre*, mert a nagy hóban a sodronyok a talajig süllyedhetnek és nem működnek. Cövekekre felemelt tereleőcsigákkal ez a kérdés is megoldható.

V. Télen a tűzfegyverek *kifogástalan működése* szoros összefüggésben van a helyes fegyverkezeléssel.

A fegyvereket tartsuk *fagymentes*, száraz, de nem fűtött helyiségben. A hideg ellen kenőzsírral és olajjal védekezhetünk. Ha nincs *téli fegyverolaj*, a fegyver működő alkatrészeinek kenése meg van engedve 80 százalék petróleum és 20 százalék olaj keverékével, azonban ezzel a csőfuratot kenni tilos. E. Lőkik. gp. 48.

Rendkívül helytelen a fegyvert melegegről hidegre, vagy hidegről melegegre vinnünk, mert első esetben a fegyverre ráfagy a pára, második esetben a fegyver megizzad. Csak tisztításkor szabad a fegyvert meleg helyre bevinnünk, a tisztítást csak akkor kezdhethük meg, mikor a fegyver a szoba hőmérsékletét már átvette és nem izzad többé.

A fegyvereket *gyakran vizsgáljuk*. Ha a fegyver egyes részei összefagytak, ne mozgassuk azokat erőltetve, hanem csak bemelegítés után óvatosan.

Pusztá kézzel ne fogjuk meg a vasrészeket, mert a bőrünk könnyen odafagyhat.

A téli lökiképzés komoly *munkát* és *edzettséget* igényel. Ha hozzászoktunk a hideghez és megszeretjük a havas terepet, akkor *barátunkká* szegődik. Például állnak előttünk a hős szovjet katonák, kik Honvédő Háborújukban a legmostohább körülmények között is sikerrel harcoltak és győzelmet arattak.